

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungari:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 luna 2 cor.
N-rii de Duminecă pe un
— 4 coroane.
Pentru România și
vtrăzitate pe an:
40 franci.

Manuscripto nu senapolază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori refrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Emigrări și colonizare.

(*) Guvernatorul Bosniei și Herțegovinei, ministrul de finanțe al monarhiei, Benjamin Kállay a lansat în delegațiunii ideea de a se remedia emigrările peste mări, din Ungaria, atât de intense, prin colonizarea Bosniei cu elementele — gata de a-și părăsi vatra „străbună“.

Ascultând spusele lui Kállay, s'au înviorat delegații maghiari, căci au putut privi în față pe un bărbat de stat de talia ministrului de finanțe al monarhiei, socotind elementul maghiar de capabil de a-și crea o situațiune demnă și puternică, în concurența vieții, față cu... Bosniacii.

Ar fi avantajoasă poate pentru maghiari o astfel de politică de colonizare? Pe lângă împrejurarea că nu s'ar perde cu totul pentru monarhie un mare număr de brațe, doar s'ar mai pute îndrepta oare-cari rele provenite în întâiul rind din — colonizarea șovinistă; s'ar câștiga într'un teren nou, pe cale economică, ceea-ce s'a perdut într'o nebună operă de colonizare politică.

În Bosnia, poate că elementul maghiar ar prezenta mai multe aptitudini de rezistență, mai multă forță de muncă, decât autohtonii musulmani, puțin civilizați; și apoi, lipsite de „impulsul“ stăpânirii „protectorate“, poate-că mai în grabă și-ar găsi singure echilibrul, pe care în multe părți și în mare parte coloniile maghiare icuite între naționalități îl perd în situația actuală, încât dau năvală pentru mărirea convoiului emigranților.

Cu greu ne vine a crede că tesa pusă de ministrul comun ar avea aerul de a fi serioasă. Kállay a vrut să măgulească numai mania de colonizare a șovinistilor.

Ziarul „Hozánk“, — o dovadă de reaun stare a acțiilor șovine — în recentul număr se plânge cu multă amărăciune, că coloniile din comitatul Torontal sunt într'o cumplită ruină, sunt prada sărăciei, miseriei, a greutăților fiscale și a... pribegiei. Ar fi deci momentul, ca pentru salvarea lor să se iee măsură.

Ademeniți de avantajile unui pământ bun, de dispensă de dare și împărțiri de fel de fel de favoruri speciale, bietii Ciugăi și-au făcut vatră și în Torontal, în credința că pun temelul unui trai mai bun și mai ușor. Dar pe când Germanul în aceleași tinuturi se îmbogățește, sârbul — după spusa lui Hazánk — se menține, maghiarul se prăpădește! Elementul maghiar, vîrît între elemente nemaghiare, cu scopul de a sparge soliditatea nemaghiarilor, copiii protecției, între elementele serioase, conștiente și muncitoare ale naționalităților, — este evident că în astfel de improviata, propaganda „patriotică“ nu poate decât să dea faliment.

Politica de colonizare a regimelor șovine aci a dus: pentru a sparge naționalitățile s'au așezat coloniile maghiare printre naționalități; aptitudi-

nile și calitățile coloniștilor însă, cu toate avantajile oferite de stat, fiind insuficiente pentru menținere, printr'insele în loc de centre de propagandă șovinistă, oblăduitorii au creat focare de miserie, de unde se alimentează emigrările.

Reflectând asupra acestei opere a stăpînirii șovine, ne întrebăm, unde a fost cuminția și patriotismul luminat?

Șovinismul orbește; așa că nici vorbă nu poate fi aici de cuminție, de lumină. Trebuie însă să se accentueze că jertfe ale politicii șovine sunt acele coloniile maghiare, cari, ca și cele din Torontal, menite de a reprezenta „idea“ în toate împregiurările, față cu masele mari de naționalități, astăzi represintă... foamea.

Și acesta e patriotism, iubire de neam?

Nu se mire compatrioții noștri maghiari, dacă emigrările și socialismul bântuie poporul maghiar. Gândească-se însă pătura conducătoare, că dacă la așa chio poartă gospodăria, dacă naționalitățile nu ved în stăpânire decât asupra și neobservarea legilor, oar poporațiunea maghiară vede în „protectorii“ săi pe speculanții bunei sale credințe, — la bine nu vor ajunge lucrurile!

Chestia emigrărilor e astăzi o rană deschisă; și zimbetul dulceag-ironic al lui Kállay, nu a indicat soluția problemei, ci a atras numai atenția asupra ei.

Adeverații patrioți ar trebui să-și dea seama de multiplele manifestațiuni și variantele plagei emigrărilor și să smulgă rădăcina răului, șovinismul, basa tuturor relelor, neajunsurilor și primejdiilor.

Andrássy despre șovinism. Conteul Andrássy a publicat de curând o valoroasă lucrare istorică politică asupra cauzelor menținerii statului ungar. Asupra sentimentului național și a șovinismului găsim într'un pasagiu următoarele rânduri:

„Situația noastră grea a adus la viață una dintre cele mai prețioase virtuți ale rasei noastre: puternicul sentiment național... Situația noastră periculoasă a produs sentimentul unității și această conștiință a fost cel mai mare noroc al nostru în trecut. Acesta și ne scutură și în viitor de nebunia șovinismului, care nu însemnează forță, nu sentimentul conștiinței liniștite, care singur face onoare și e de folos pentru om și pentru națiune, ci îngăfăre, care orbește atât națiunile, cât și omenii, și îi face ridiculi, îi împiedecă de a și vedea propriile greșeli, îi duc la îndrăznețe încercări, prefurându-și puterea și valoarea peste realitate. Șovinismul nu deșteaptă simpatii, deoare ce numai isbi poate; nici nu provoacă respect, căci, ca ori-ce fanfaronadă, nu poate fi derâț luat în rîs.“

Kossuth despre România. Micul fiu al faimosului său tată — am numit pe Kossuth Ferencz — face politică mare în numărul dela 11 Iunie al arhivșovinistului „Egyetértés“. Se ocupă adică de popoarele din Bal-

cani și după ce-i dă o lecție strașnică diplomației austriace, serie:

„Interesele maghiare mai pretind apoi, ca monarhia noastră să nu sprijinească România în chestia macedonească; pentru-că întărirea României ar avea efect păgubitor asupra mișcării valahe din Ardeal. Interesul maghiar însă e necotit și în chestia aceasta, nu numai pentru-că regele României este un Hohenzollern, ci și pentru-că cu asemenea politică este mai ușor să unecteze ceva.“

Credem și noi, că le este necaz Ungurilor că în politica mare diplomația monarhiei nu se ia după interesele și cheful lor. Dar atunci ar trebui reînființată Polonia! Și mai espicabil e apoi că-s necăjiți Ungurii pentru-că pe tronul României este un Hohenzollern! Toate acestea-s însă lucruri vechi în presa maghiară, și chiar Jancsó Benedek nu de mult a desvoltat în „Budapesti Hírlap“ ideile acestea cu mult mai — unguște! Bietul Kossuth n'a spus deci nimic nou și ne face impresia unui flășnetar ridicol...

Funcționarii de stat — în pasivitate. Preocupățiunea cardinală a tuturor partidelor și fracțiunilor de partide maghiare din țeară o formează azi alegerile parlamentare, ce se vor face la toamnă. Sub impresia mișcărilor în fața acestor alegeri, un anume Dr. E. J. serie în numărul de ieri al ziarului kossuthist din loc un prim-articol, sub titlul „Pasivitatea oficianților de stat“. În acest articol autorul își arată neîncrederea în curățenia alegerilor, trîmbițată de era trimbului-ministru Széll, cu a lui „lege, drept și dreptate“. Arătând rolul servil, ce funcționarii statului au avut până acum în actul alegerilor distale, autorul articolului indică o cale, sau mai bine o alternativă pentru procedarea oficianților de stat în chestia electorală. Ori vor fi alegeri libere — zice articolul — și atunci oficianții statului pot liber să-și exercite și ei dreptul electoral și să voteze după-cum le dictează conștiința de cetățeni; ori na vor fi libere, și atunci funcționarii să stea în pasivitate.

„Cincizeci de alegători români — conținut articolul kossuthistului — mai mult însemnează la ochii guvernului, decât totalitatea oficianților. Dar, zău, situația s'ar schimba, dacă în locul pasivității Românilor ar urma pasivitatea funcționarilor de stat. Ce s'ar întâmpla atunci, dacă oficianții în conștineră facită s'ar abțină dela votare la alegerile viitoare? Iar plăc oare aceasta ministrului president, ca apostol al alegerilor curate?... Dacă ar merge veste despre pasivitatea oficianților, — cât de lacom s'ar grăbi guvernul să le regaleză plănsurile...! Trăim în era lozincelor — lucheie articolul. — Dacă ministrul president și toți caialații miniștri de resort pot să-și aibă lozincile lor, — atunci să-și aibă și oficianții de stat pe a lor! A lor lozincă să fie: — pasivitatea!“

O încercare, fără îndoială, n'ar strica; ear' pe noi n'ar avea de loc să ne supere.

Fusiunea opoziționalilor croați. Se scrie din Agram, că sunt cele mai mari șanse, ca opoziționalii croați să fuzioneze. Partidul celor din giurul lui „Obzor“ și-a ales deja trei reprezentanți, cari să negocieze fusiunea; cum e posibil însă, că negocierile vor ține mult, deja d'acum obzoriștii propun modalități în ceea-ce privește acțiunea parlamentară comună și alegerile. Organul susamintit mă

propune apoi, ca toți opoziții croați să între în clubul opozițiilor uniți croați, ce ar fi să se întemeieze. Partidul zis al dreptului public s'a declarat și el gata a alege trei delegați, cari să trateze asupra condițiunilor de fusiune, așa că curând negocierile vor și începe, ear' potemicile ziaristice vor fi suspendate.

Austriacii și evota zilele trecute Reichsrath-ul din Austria a votat în prima cedere proiectul de lege despre cvotă. Discuția a început-o deputatul Kaiser, care a propus împărțirea speselor comune în jumătate, după-cum sunt împărțite și drepturile între Austria și Ungaria, și a pus în vedere, că partidul său va lupta pentru acest mod de rezolvire în chestia cvotei. În urmă s'a primit propunerea deputatului Lecher, ca proiectul de lege să fie predat unei comisiuni parlamentare, compuse din 48 de deputați. Membrii acestei comisiuni s'au și a'ez deia în ședința de ieri a Reichsrathului.

Incontra duelului.

— Propunere în Delegațiunii. —

În ședința dela 10 l. c. a Delegațiunilor, cunoscutul deputat popular, unul dintre cei mai îndrăzneți bărbați politici maghiari, Rakovszky și-a ridicat cuvîntul împotriva duelului. După-ce arată, că obiceiul acesta rău social provine, mai ales din lipsa de religiozitate și că nici la miliție soldaților nu li-se dă destulă grije pentru cele religioase, propune ca ministrul comun de războiu să institue un juriu de onoare, care să judece în conflictele dintre oficeri, ca astfel să se mai stăvilească mania de a duela pentru ori-ce lucru de nimic și a se arunca jertfe atâtea vieți.

Odată stăvilindu-se duelarea între oficeri, desigur că și între civili casurile se vor ivi tot mai rar.

În același timp și-a ridicat vocea în favorul contelui Ledochovsky, colonelul, care și-a frânt cariera pentru-că n'a vrut să dueleze, deși știe toată lumea, că era un brav ofițer, n'a voit să facă însă încontra convingerii sale profesionale.

Propunerea lui Rakovszky a fost subscrisă și de Ugron, contele Zichy János și Helló.

Nu's Maghiari — cu carte...

(b.) Compatrioții noștri Maghiari au un proverb propriu: „Sokat akar a szarka, de nem bírja a farka“. Și li-se potrivește de minune proverbul.

Vor multe Maghiarii să aibă, și asupra multora vor să se instăpănească. Dar' necazul e, că pasu-i mare dela vrere până la putință.

Vor, mai întâiu de toate, să maghiarizeze toată suflarea din țeară, dar' merge greu de tot. Vor stat național maghiar să facă din milenarul stat polietic, — dar' nu succede. Vor să cucerească Orientul prin cultura lor, — dar' cultura-i puțină și nu-i slugește. Vor ruperea cu dualismul — asta cei mai șoviniști, — dar' se tem s'o facă, fiindcă... știu ei pentru-

ce. Vor să ademenescă încoace centrul de gravitate al monarhiei; vor *imperialism maghiar*, și bunul Dumnezeu mai știe câte vreau, dar tot ne- cazul e, — că nu se poate: „nem birja a farka!”

Și mare mirare nu e, că așa este. — Pentru-ca să poți ceea-ce vreal, trebuie să ai aptitudini, calități alese și virtuțile cerute.

Nu de mult, o foaie din cele mai serioase opozante maghiare, „*Magyarország*”, prin rostul cunoscutului publicist *Bartha Miklós*, se tânguia cu amar, că *tinerimea maghiară nu învață carte*. — Ajunsă la institutele cele mai înalte din țară — zice, — ea-și perde vremea și sănătatea prin cafenele, la cartoforie și inspirând aerul imbibat cu toate miasmele aerului, în care a crescut, bună-oară, actualul ministru de culte și instrucție *Wlassics*. Și dacă dl *Bartha* o constată aceasta, noi trebuie să-1 credem; căci argumente contrare n'avem, ca să-1 desavum. Avem dovezi chiar, pentru a întări și mai mult aserțiunea și verdictul spus de dl *Bartha* asupra temei.

Acum tocmai, de curând, mulțime de guri mari patriotice se jăluiau în Delegațiunile din Viena, că fiind „națiunii” nu-s deplin considerați și menajați în afacerile comune; nu se respectă paritatea și că nu se aplică destul maghiari în reprezentanța diplomatică a monarhiei!

Fapt! — le răspunde, fără a face multă diplomatie, dl *Széchen*, om de-al lor și șef de secție în ministeriul comun de externe. De unde să-1 aplici pe maghiari, dacă nu-s? Din generații ca cele caracterizate de *Bartha Miklós*?

E regretabil — a zis șeful de secție, — că numai 30 la sută se găsesc dintre maghiari în personalul diplomației. Dar vina sunt tot maghiarii înșiși, căci nu știu limbi, nu învață destulă carte; sunt puțini maghiarii, cari să cunoască două limbi, cari să vorbească cel puțin și limba germană pe lângă cea ungurească!

Și delegații maghiari jăluitori au înghițit nodul și au rămas muți în fața adevărului zdrobitor ce li-s'a spus din loc atât de competent.

În șovinismul lor, fără părechie la alte neamuri, maghiarii au început

să se isoleze de lumea cultă. Din școale, ca și din alte instituții ale lor, limbile altor neamuri, cu cari sunt în contact zilnic, sunt scoase și huiduite. Intreagă ceata oficianților de tot felul, în administrație ca și la justiție, altă limbă decât cea maghiară — nu vor să cunoască! Intregi ținuturi nemaghiare ale țării, unde vorbă ungurească nu s'aude, — sunt năpădite numai de oficianți maghiari, cari nu au nici inimă pentru păsurile poporului, nici ideie de limba lui, din a cărui agoniseală trăesc și pe care sunt puși să-1 reglementeze și să-1 judece în diferitele lui cauze.

Batjocură și absurditate sunt pentru majoritatea cetățenilor nemaghiari toate întocmirile de administrație și justiție ale țării, câtă vreme maghiarii orbiș se duc, în toate, pe calea ce li-o indică șovinismul lor nebun.

Indujmăniți cu concetățenii lor nemaghiari, cu cari în curs de veacuri au susținut împreună statul acesta, maghiarii șoviniști numai de ris și de ocară se fac și înaintea străinătății, prin politica lor nechibzuită și odioasă.

În vara anului trecut, de pildă, tinerimea universitară maghiară a fost reprezentată și ea la congresul universitarilor, ținut la Paris. În fața tuturor incriminărilor ce s'au făcut acolo la adresa politicii șoviniștice din Ungaria, universitarii maghiari au stat muți în congres. Ear aceasta nu numai pentru-că era mare și neresturnabilă puterea adevărilor, ce li-se spuneau, ci mai ales pentru-că floarea tinerimei „națiunii” nu știa, afară de limba maternă, nici una din limbile culte ale Europei! Și dacă a impus cu ceva la Paris și tinerimea maghiară, — asta a putut să fie: atila și pintenii.

A fost deci foarte binevenită și numai în interesul maghiarilor lecția, ce li-s'a dat acum și în Delegațiunii, prin graiul șefului de secție a ministeriului comun de externe. — Că vră-vor șoviniștii să tragă din ea și cuvenita învățatură, asta pe noi foarte puțin are să ne privească.

Barbă lungă, minte scurtă.

Correspondența recentă din organul brașovean despre lucrurile din *Diecesa Aradului* denotă că nu totdeauna bărbații cu barbă lungă sunt și destul de circumspecți... Ar fi adevărat să amintim de mănăstirea *H.-Bodrog*, pentru ca să ilustrăm că criticele d-sale la adresa actualului sistem (în care — va! — „neamurile” nu mai au cheile pe mână) nu prea emană dintr'un simț de imparțialitate, ci se scriu parțial și din simț egoist, ca să nu zicem de răsunare.

Se precisăm însă lucrurile.

Risipă pentru-că noului secretar consistorial *V. Goldiș* i-se dă un salariu de 1600 fl.?

Dar' dl *Lengeru* avea și el tot atâtă, plus că episcopul *Meșianu* îi făcuse locuință în edificiul consistorial, pe contul celorlalți slujbași, înghesuți din cauză, că fostul episcop dedese locuință acolo nu numai dlui *Lenger*, dar' și dlui referent *Pap*. Dl *Lenger* mai avea apoi 400 fl. ca notar al Delegațiunii. Nu mai vorbim apoi că avea și masă la curtea episcopescă, curte, al cărui cap administra totodată și darăverile mănăstirii *H.-Bodrog*.

Dar multe *exmisiuni* și alte *înlesniri*, ca de pildă: cu banii consistoriali să cumperi moșie, s'o vinzi consistorului (se înțelege cu preț mai mare!) și apoi s'o ia! în arândă, ca s'o dai earșă în arândă, se înțelege, cu preț mai mare!

Unde era *p'atunci* dl *Murășanu*, venerabilul cu barbă lungă? De ce nu combătea aceste *gheșeftări*? Și întrebătu-lă dl *Murășanu* vre-odată pe dl *Lenger* ori pe fostul episcop *Meșianu* ce-1 cu *afacerea dela Parța*? Ci d-sa află nedreptate, că lui *V. Goldiș*, pe care nici nu ne vine în minte să-l comparăm cu d'alde *Lengeru* — i-se dă o leafă destul de modestă pentru un post unde trebulesă și reprezentezi; a fi adevărat secretarul unui consistor, e ceva mai mult decât a fi, de pildă, secretarul redacției veneratei din Brașov.

Afte apoi dl *Murășanu*, că cuincuenalul dl *Mangra*, o competență netăgăduită, se dă nu în comptul bugetului diecesei, ci în comptul Statului, care, din cauze bine știute, reținuse leafa d-lui *Mangra*, dar acum va trebui să plătească.

Cât despre „nedreptatea revoltătoare” ce i-s'ar fi făcut d-lui referent *I. I. Pap*, secotim că d-sa va protesta cel dintâiu în contra zeloasei apărări din „*Gazeta*”. Dar pentru „fatigile în giurul congruel” i-s'au votat 500 coroane și dacă este modest salariul d-sale, augmentarea — așa a hotărât *Sinodul* — să se facă d'odată cu ridicarea salariului celorlalți funcționari... Ori dl *Murășanu* vrea să se pună mai mare și peste *Sinod*, numai pentru a certa pe *Episcopul Aradului*?

Rău face, că astfel numai simț de dreptate nu dovedește, ci ne îndrituește a-l bănuși că după cum în trecut era susțitor

interesat al sistemului *Meșianu*, așa și acum, are interes egoist să acuze un sistem inaugurat îndeosebi să dreagă ce s'a făcut rău în trecut.

Ca încheiere: lase dl *Murășanu* în pace afacerile diecesei *Aradului*, că în bune mâini sunt așezate acelea, și vadă de necazurile bisericii cărei aparține.

Ortodoxul.

Dela Asociațiunea Transilvană.

În numărul din urmă al „*Transilvaniet*” citim următoarele în procesul verbal al ședinței dela 22 Maiu:

„87 (312—1901). Se prezintă scrisoarea d-ta 16 Maiu a. c. a presidentului Asociațiunii, dl *I. M. Moldovan*, prin care — cu provocare la agravarea morbului de care pătîmește din Martie 1899 — își dă demisiunea din postul de president.

Comitetul central ia act cu adâncă părere de rău de demisiunea presidentului său și va prezenta actul de demisiune proximei adunări generale.

Agendele presidiale în sensul statutelor le va prevedea vice-presidentul, ear pentru cazul, dacă acesta ar fi împiedecat, comitetul central designează din sinul său pe dl *Iosif St. Șuluțu* ca suplent.

Desigur că toți vor regreta această demisie. Mai ales acum, când se pare că la Asociațiune ideile americane (ciclopedicit de negustorie, referenți remunerați, diurne și spese!) ale dlui *Diaconovitch* prind teren tot mai larg, retragerea ilustrului prelat este o mare pierdere.

Noutăți

Arad, Iunie 12 n. 1901.

Examenele finale la institutul ped.-teologic din *Arad* se vor începe la 2/15 Iunie și se vor termina în 9/22 Iunie; în 10/23 se vor ceti clasificățiunile, în 11/24 și 12/25 Iunie se vor ține examenele preparandistelor; în 13/26 axamenele private cu elevii de toate categoriile, ear în 14/27 — 16/29 examenele de calificățiune învățătorească.

Costumul Reginei României. La frumoasa sărbare din parcul palatului Cotroceni din București, ce s'a dat sub înaltul

Laerimi și zimbete.

PAUL JUNKA.

— O scrisoare pentru D-ra *Cecilia* *Jeanuion*...

Bătrâna servitoare își șterse mâinile cu colțul șorțului, luă plicul cu grijă, și-l examină bănuitoare...

— De unde e?

— Dela Paris, răspunse factorul.

Bătrâna clătină din cap și se uită țință la scrisoare. Cine știe ce mai cuprinde și asta; de când murise bietul Domn, primiseră atâtea scrisori, toate vestind câte o nouă catastrofă, că la urma urmei D-ra *Cecilia* se află aproape ruinată! Nu-i rămăsese din moștenirea părintească decât casa aceea și îngrădirea d'imprejur.

La intrarea bătrânei servitoare, care o creșcuse, *Cecilia* avu un zimbet frumos, are lumină obrazul ei foarte blând de o krosiune înduioșătoare, un obraz de aceea, și arată femeia cu dorințe simple, făcută entru fericirii umile și bucurii sficioase.

— Ce vrei, *Jeanina* mea?

— O scrisoare! vesti bătrâna cu vocea ei aspră de zile posomorite.

Zimbetul fetei se risipi; o tremurătură ușoară mișcă degetele când întinse mâna

pentru a lua plicul. Cu instinctului de fință bătrână devotată, *Jeanina*, rămase acolo cu mâna în șolduri, uitându-se la față, gata să-i aducă ajutor în cas de-i mai sosia vre-o nenorocire...

Deodată dela cele dintâi linii, *Cecilia* dădu un țipet, se sculă transportată:

— Oh! *Jeanina*, ce surpriză, o moștenire, închipuește-ți!

Bătrâna repeta, înmărmurită:

— O moștenire!

— O ce curios e... Eată ce-mi scrie notarul dela Paris... O doamnă, care a iubit mult pe bietul tata când era tiner și ar fi vrut să-1 iea... Atunci în amintirea lui lmi lasă toată averea...

— Doamnel... Doamne! făcū *Jeanina* neștiind dacă nu visează.

Își zimbiau, încântate și cu pleoapele umede, în extazul acestui minut suprem.

Cea d'întăiu, servitoarea, își veni în fire.

— Cu atât mai bine că zestrea asta are să te facă să te măriți cu *Ferdinand*!

— Ei, aș! exclamă *Cecilia*. Ce crezi că *Ferdinand* nu m'ar lua fără zestre?

— Tinerii din ziua de azi caută patele.

— Nu *Ferdinand*: zise *Cecilia* cu îndărăjire... N'ai dreptul să-1 judeci astfel, nu-ți dau voie!

Dar pe când protesta, bănuiala ucigătoare se infiltra în inima ei și vocea i-se tăia, pe când *Jeanina* bodogănia: „E ușor să faci probă!”

Atunci fata strigă:

— Du-te și chiamă pe *Ferdinand*... Acum, îndată!

Jeanina plecă în galopul unui cal bătrân, pe când *Cecilia* se scobori în parc. Se înăbușia. I-se părea că zidurile casei îi stăteau pe inimă. Mergea încet pe o cărărușă îngustă, care ducea la o bancă de pe marginea alesteului din grădina. Aci venia ea în orele de descurajare. Venia și astăzi în neștirea...

I-se părea că plana o tristeță peste această singurătată iubită. Alungate de vânt frunzele uscate se învîrtiau în aer cu un freamț de melancolie, și luciul apei reflecta un cer cenușiu. Era spre seară.

— Doamne! ce mult întârzie *Ferdinand*, poate nu l'o fi găsit?

Deodată, în drumul larg, se auzi galopul unui cal sprinten, mai departe se auzi odorogitura singurei trăsuri a casei.

Prietinul ei de copilărie venia înaintea trăsuri *Jeaninei*.

Fata se înălță la marginea colinei și chemă încetșor:

— *Ferdinand*!

Apoi adaugă:

— Sunt aici..

Calșrețul întoarse capul, salută și, sărind de pe cal, îl mângăia puțin înainte de a-l lega de un copac. *Cecilia* se uita la el, sta abătută de o amărăciune constantă atâtea liniște la el.

Ei înainta zimbînd:

— Ai vrut să mă vezi, *Cecilio*? Cu tot tonul lui bine-voitor ea ghici o rezervă în purtarea lui și tăcea, reluată de îndoială, înspăimântată de cuvintele pe cari voia să le rostescă, el stăru:

— Ai să-mi spui ceva, *Cecilio*?... Grăbește-te, te rog... se face seară și trebuie să mă întorc înainte de a înopta.

Plictiseala, fără nici o acoperire, reeșia din frasa lui; atunci *Cecilia* vorbi foarte repede:

— Iartă-mă, prietene... N'as vră să te supăr... Dar e nevoie de o înțelegere... Dela moartea tatălui meu, existența mi-e dureroasă... El ne logodise; nu crezi oare, că trista mea situație de orfană trebuie să facă mai grabnică execuția acestui plan?

Ferdinand nu răspunse îndată; își răsuca mustața lui mătăsoasă de băiat frumos, prea elegant și cu o încurcătură vedită, el reluă căutând cuvintele:

— Doamne, în principiu sunt de aceeași părere... Cu toate acestea, judecând, cred că e mai bine să aștept... Poziția d-tale nu mai e aceeași, veniturile mele sunt mediocre, și nu pot să-mi iau

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

423 20—

IN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

In Ungaria cea mai veche fabrică de reovisite bisericesti și prapore

Oberbauer A. succesorul

furnisorul de curte al atelelor Lor ces. și reg. Archidacelui Iosif și Archiducesei Clotilda.

Budapesta IV. Văczi-uteza 15.

Intemeiată în 1868.

De cincii ori premiata.

Firmă recunoscută de toată încrederea, serviciu prompt.

Recomandă magazinul seu cu asortiment bogat și anume: Totfelul de ornate bisericesti. Cea mai frumoasă și mai bună confecționare în Felóne cu prețuri avantajoase, precum și prapori și steaguri pentru biserici societăți (reuniuni). Flamure pentru festivități și alte ocazii.

Potire, sfetnice pentru altar și de amnat precum și cruci, apoi icoane sfinte pentru iconostas foarte bine executate. Plasnițe executate în deferite variațiuni.

Mostre și planuri însoțite cu nota de spese le trimite francate.

592 13—24

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți migrene, neuralgie, impede-

lația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare mornală a medicului se vindecă prin electrici-

ta. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenească binefacătorul curent când pădeoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra imbolnăvirilor.

tate. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenească binefacătorul curent când pădeoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra imbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurăci că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prăfuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost officios oprit fiind nefolositor, pecând aparatul meu e ingeneru cunoscut apreciat și cercetat.

Deja efințatate cruceimele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e fl. 3. sau Cor. 6. — folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani. Prețul aparatului mic e fl. 2 sau Cor. 4. folosibil numai la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

596 13—25

Albert Müller, Budapesta, V., strada Vadász 42. K. Colțul stradei Kálmán.

CREMA MARGARETA

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

I frumuseței I

Acest minunat preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

În câte-va zile face să dispară alunele, petele de ficat, coșii, jupuiturile, bibițele, punctele negre (comedonele) și toate afecțiunile pielei. Netezește încreșturile și ciupiturile de vârsat (bubac), având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vârstă, carora le face pielea tineră și frumoasă.

Dr. Mosengeil și Metzger, renumiți profesori, vindecă încreșturile de pe obraji cu ajutorul masajului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă se masează zilnic fața cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat, și alte necurățenii de piele, ci și încreșturile, ciupiturile de bubac și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boale etc. etc.

Un perservativ în contra arștei soarelui și a vâretului.

Se poate și ziua întrebuința.

Crema Margareta 1 flacon 1 coroană.

Pudra de dame Margareta 1 cor. 20 fil. 553 34—

Săpunul Margareta 70 fil.

Pasta de dinți Margareta costă 1 cor.

Regeneratorul părului, care produce culoare originală părului încăruntit, 2 cor.

Blondinirea părului de ori-ce culoare, prin care părul primește o culoare aurie, 1 și 2 cor.

Pomada tanochinică, cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului, 70 fil. și 1 cor.

Resucitor de mustați Bohus de Vilagos, spre cultivarea mustaților, 50 și 70 fil.

CLEMENT FÖLDES

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 12.

Representant general pentru România:

Domnul Moritz Pollak București, Calea Văcărești Nr. 5.

Se află de vânzare la drogueriile; Bruss, Economul & Co., M. Stoinescu, I. Tetzu, I. Zanfirescu și în en gros și detail la Frații Albachary și la toate farmaciile.

Dovadă despre eficacitatea folosirii cremei Margareta e și următoarea epistolă:

D-lui Gutori Földes Kelemen, în Arad.

Folosese demult Crema-Margareta. Primește simpatia mea pentru efectul bun al acestei creme.

București

Maria Ionașcu, artistă la Teatrul Național.

Premiat cu medaliă cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896

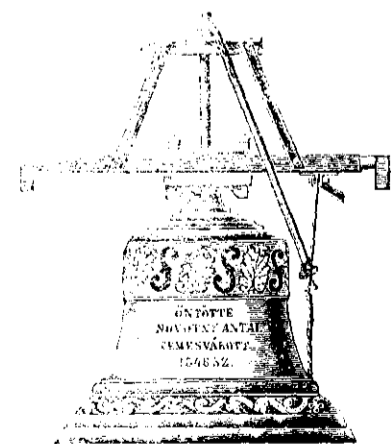

Turnătoria de clopote și de metal

a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provezute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patentat de 327 kg este egal în tonul unui clopot de 408 kg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scanelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimite la cerere grătit și franco.

505 35—